

Fortælledag 27. januar 2024 med Michael Petersen og Bent Risum

Ref.: Oskar Krogsgaard

Man kan roligt fastslå, at interessen for at deltage i de såkaldte Fortælledage på Stationen i Aulum arrangeret af Tove og Erik Nørkjær stadig er usvækket. Ikke blot var samtlige 72 billetter reserveret efter få timer, men flere sat på venteliste. Man vil uvilkårligt spørge, hvad en sådan interesse skyldes?

En af grundene er i hvert fald den måde fortælledagen afvikles på. Sang og musik, hyggeligt kaffebord, møde med bekendte, som man måske ikke har set i mange år, men selvfølgelig først og fremmest fortællerne, der af et godt hjerte kommer med beretninger fra dengang og omtaler episoder og personer, som forsamlingen nikker genkendende til og mindes med et fornøjet glimt i øjet.

”Husker du vor skoletid”, hedder det i visen, og det gav den første fortæller Michael Petersen flere beviser på, og det gjaldt både klasselæreren, der kaldte ham Mibber, fordi der var to med navnet Michael i klassen, men navnet har fulgt med lige siden, samt en dygtig historielærer, der til klassens store forbavselse og beundring kunne påpege en forkert dato i historiebogen. Det var en god klasse, og da de ældre elever engang opfordrede klassen til at strejke på grund af et forslag om ændring af antal minutter i en skoletime, gik vi gladelig med på ideen uden egentlig at ane, hvad det drejede sig om, men fri en time fik vi da.

Men det var ikke en elev fra vores klasse, der en dag i eksamenstiden hejste skolens flag på halv, fordi han havde fået en dårlig karakter.

Da min far i 1958 blev ansat i Aulum Tømmerhandel indgik han den aftale med ejeren Chr. Laugesen, at han, når Laugesen ikke længere ville stå ved roret, skulle overtage virksomheden, hvilket skete i året 1964. I overgangsbetingelserne stod der blandt flere finurligheder, at Chr Laugesen to gange daglig havde ret til at komme i tømmerhandelen og spidse sine blyanter.

Tømmerhandelen var i øvrigt en god tumleplads for os drenge, ikke mindst lidt senere, da vi fik indrettet en badmintonbane i en af hallerne. Vi var også interesseret i boksning og fulgte i byens forsamlingshus med, når der var boksestævne især med Thomsen-brødrene som deltagere. Der var syv brødre, der alle mere eller mindre gik ind for boksning, men især BT var god. Engang skulle han forsøge sig med lidt psykologisk krigsførelse, gik hen til sin modstander og sagde ”Ved du, hvem der vinder i dag? Det gør jeg”. Men hovmod står som bekendt for fald, for få minutter inde i kampen lå BT på gulvet, for ikke at komme op igen.

Tæt ved indgangen til byens lystanlæg var der en opslagstavle, hvor det fremgik, hvem der var udtaget til byens fodboldhold. Det blev efterhånden til et sted, vi stillede vore cykler, når der var udekamp, hvilket naboen Jepsen-Dørken, der ellers var jordens fredeligste mand, engang blev så arrig over, at vi rigtig fik læst og påskrevet. Det fortælles, at når drengene tidligere spillede kamp ude mod nabobyerne, kørte halvdelen af sted på cykel, mens resten løb, og der blev så byttet om på rollerne efter et par km.

Fodboldstøvlerne købte vi hos byens skotøjshandler, Bent Holst i Kirkegade, Lageret var ikke så stort, men vi fik forklaret, at hvis et par støvler var lidt for store, var de gode at vokse i og en god besparelse.

Skråt over for skomager Holst lå en af byens slagterforretninger, og her var det en fornøjelse at ledsage sin mor på indkøb. Det duftede pragtfuld i butikken, og mens slagter Svejdhahl på den

høfligste måde betjente fru Petersen, blev min tvillingebror og jeg forsynet med en rød pølse. Engang kom en ældre dame hen til os og sagde: ”Jeg troede ellers det var to drenge, der var i Tømmergården, men det er da vist to piger.” Vi var efter tidens mode ret langhårede begge to, men min tvillingebror Mogens svarede kvikt. ”Vi kan ikke høre, hvad du siger, for dine tænder klapper”

I området Tved i Aulum ligger gården Risumgaard, Gården blev bygget i året 1803, og i 1905 overtaget af min bedstefar, fortæller Bent Risum, som havde fået ordet efter Michael, og i 1931 blev gården så overtaget af min far.

Her blev jeg født i året 1940, altså i krigens begyndelse, men det er begrænset, hvad jeg husker af den. Dog erindrings jeg, at en tysk flyvemaskine faldt brændende ned på en mark i Varhede, men det skyldes nok, at hændelsen er blevet fortalt mange gange, for flyet faldt ned den 16.juli 1941.

Opholdstedet for de tyske tropper i Aulum var omkring Markedspladsen, og det område måtte vi passere, når vi gik til Aulum på en sti fra vores gård til byen. Engang jeg sammen med mine søstre gik den vej, blev jeg til deres rædsel standset af en tysk soldat, men det forløb nu meget fredeligt, for han ville blot vise mig et billede af ham selv sammen med sin søn på min alder.

Jeg husker også, at vi en tid havde forbud mod at komme på gården ”Skovhuset”, hvad vi selvfølgelig ikke kunne modstå og fandt så ud af, at der boede nogen på gården, som ellers var ubeboet. Senere blev det oplyst, at det var en bornholmsk præst, på vej til sikkerheden i Sverige.

Når man i dag ser de moderne landbrugsredskaber, som er til rådighed og sammenligner med dem, der blev anvendt i min barndom, forstår man bedre, at det kunne være et slidsomt arbejde at drive en gård. Selv om der på de fleste gårde var ansat både tjenestekarle og -piger, måtte hele dagen tages med, så den startede kl. 6 om vinteren og kl. 5 om sommeren, og for forkarlens vedkommende sluttede den først hen på aftenen, for det var hans job at give hestene dagens sidste foder.

Et særligt hårdt arbejde var det, når møddingen skulle køres på marken, selv om vi havde daglejere til hjælp, men undertiden slog det ikke til, så selv min mor og pigerne på gården måtte give en hånd med og sprede møg.

En travl tid var det også i 50-erne, når der om sommeren skulle arbejdes i tørvemosen med at producere tørv, selv om det lettede arbejdet noget, at vi kunne tilslutte el til tørveskæreren.

Men tørvemassen skulle formes, lægges på række og derefter skæres i murstenstykker tørv, for så i løbet af sommeren at vendes flere gange, og til sidst sættes i stakke.

I 1953 fik vi på Risumgaard anskaffet en traktor, og selvfølgelig fik jeg hurtigt lært at køre den. Engang var jeg kørt til Aulum i et ærinde og på hjemvejen gjorde jeg holdt ved smed Chr. Lunds smedeforretning, der lå på hjørnet, hvor nu den tidligere Danske Bank bygning ligger. Pludselig kom politimester Petersen fra Vildbjerg anstigende. Vistnok tilkaldt af folk, der mente, at jeg var lige lovlig ung til at køre i byen, hvilket også var tilfældet. Min far blev tilkaldt, og han kom cyklende og overtog traktoren, mens jeg efter en lille snak med politimesteren tog cyklen hjem. Ingen bøde - det var hans måde at ordne tingene på.

Da jeg som så mange unge havde fået en knallert, og vi en aften kørte lidt ræs i byen, kom politimesteren til stede. Hele flokken blev anbragt på en række ved mejeriet, spurgt ”om nogen skulle på toilettet, for jeg skal hjem og drikke kaffe og kommer først tilbage om en time, og da står I stadig her” sluttede han sin reprimande.

I skolen var skoleleder Livbjerg blevet afløst af en lidt mere håndfast inspektør Kr. Schriver. Men jeg kom nu vældig fint ud af det med ham, for jeg havde jo duer. Ganske vist kun månedsduer, og ikke raceduer som inspektøren, men det fik jeg senere. Jeg tjente i øvrigt lidt penge på månedsduerne, for de blev solgt til slagter Svejdhahl, hvis han ellers kunne godtage dem, for vi skulle bringe dem i levende live til butikken, så han ved at undersøge næbbet kunne afgøre, om det var unge duer. Gamle duer kunne vi tage med hjem igen.

I ungdomsårene gik jeg meget op i gymnastik og håndbold. Sidstnævnte sport blev i Aulum varetaget af KFUM, mens idrætsforeningen tog sig af fodboldafdelingen, og det var egentlig en god ordning.

Der blev også tid til at være aktiv i partiet Venstre, og det er der stadig, fastslog Bent Risum, men et tilbud til forsamlingen om lige at tegne et par medlemskaber, blev nu ikke aktuel.

Aktuelt blev det heller ikke at høre mere om hans tid som landmand i Schweiz og Holland, for tiden var brugt.

Begge fortællere høstede et fortjent stort bifald af et særdeles aktivt publikum, der nok kommer igen til næste fortælleddag, der finder sted lørdag den 24.februar.